

SAKSFRAMLEGG

Toleransereiser i Krødsheradskolen

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	28.11.2024
	Kommunestyre	12.12.2024

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:

1. Toleransereisene i Krødsheradskolen reduseres fra åtte til fem dager, mandag til fredag.
2. Pedagogisk innhold og reisemåte for turen gjennomføres innenfor en total kostnad på kr 10 000 pr elev. Kommunalt bidrag opprettholdes med kr 5000 pr elev og resten finansieres gjennom dugnadsarbeid for elever og foresatte som tidligere.

Begrunnelse

I sak 52/2024 behandlet kommunestyret ekstra støtte til Polenekskursjon hvor det i vedtaket står at det igangsettes et arbeid for både å vurdere innholdet i toleransearbeidet i skolen samt se på muligheter for å redusere kostnadene ved senere turer. Dette med bakgrunn i årlige søknader om økt støtte når kostnadene har økt voldsomt de siste årene, nå sist med en utgift på kr 16 000 pr elev for kull 2024/2025. For å redusere kostnadene er det i hovedsak reisedøgn som må forkortes for å oppnå en betydelig reduksjon i pris samtidig som det er hensiktsmessig å sette et tak på hva total kostnaden pr elev kommer på i årene som kommer.

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

Krøderen skole reiste i 1999 for første gang på toleransereise med 10.klasse. Siden den gang har skolen i samarbeid med foreldrene organisert toleransereiser for alle årskull. Med unntak av 3 år med covid-restriksjoner der et trinn hadde lokalt opplegg i Krødsherad og to trinn reiste på tur i Norge, har alle elevene vært på tur med Hvite busser til Polen og Tyskland.

Skolen har reist på toleransereiser for å lære om historiske hendelser knyttet til diskriminering, rasisme og folkemord, med mål om å øke forståelsen for betydningen av toleranse og menneskerettigheter.

Denne reisen gir elevene innsikt i historiske tragedier som Holocaust ved å besøke steder som Auschwitz, Sachsenhausen og ulike museer. Gjennom å få førstehåndskunnskap om slike hendelser, må elevene reflektere over konsekvensene av hat, intoleranse og fordommer.

Formålet med toleransereisene er å skape en dypere forståelse og empati hos ungdommene våre, slik at de kan bli mer bevisste og ansvarlige medborgere som verdsetter og fremmer mangfold, respekt og inkludering i samfunnet. Dette er også en viktig del av skolens arbeid med verdier som toleranse, solidaritet, demokrati og antirasisme, og bidrar til å motvirke hatkriminalitet, mobbing og diskriminering.

Å reise på en toleransereise gir elevene en dyptgående forståelse av andre kulturer, historiske hendelser og utfordringene ulike samfunn har stått og står overfor. Reisen er også sett på det som en del av et samfunnsansvar der elevene kan dele sin nye forståelse med venner, familie og lokalsamfunnet, og på den måten spre kunnskap som fremmer toleranse og forståelse.

Reisen er en del av en større helhet der elevene jobber grundig med forberedelser og etterarbeid. Det settes også i sammenheng med hva som skjedde i Norge under 2. verdenskrig, konflikter rundt oss i dag og andre hatefulle handlinger i nyere tid. I den forbindelse besøker 10. klasse også Utøya og gjennomfører opplegg der, dette er også en del av toleransearbeidet ved skolen.

Utgifter:

Det er sett på hvordan det er mulig å opprettholde det faglige og sosiale innholdet hvor det samtidig gis en redusert kostnad pr elev. Det er ikke innhentet eksakte priser, men som et eksempel har Aktive fredsreiser ei pakke som ligner det ønskede faglige opplegg med en grunnpris på 4999,- Det vil komme tillegg uti fra valg som tas, men vil likevel være langt fra prisen pr elev som for årets kull. Det vil også ses på fordeler og ulemper og undersøke pris med reiser i lavsesong, for å holde kostnadene nede. I tillegg vil det ved små kull være en fordel å reise med en annen skole/kommune for å få ned prisen, noe som også har vært praktisert tidligere. Det kan i praksis være en vanskelig øvelse når alle skoler har sine tradisjoner og variasjon i sine kull, men bør likevel undersøkes nærmere.

Turens varighet:

Toleranseturene har vart i 8 dager, hvor flere av disse dagene har gått bort i lange bussreiser. Ved oppstart av turene på slutten av 1990 tallet og begynnelsen av 2000 tallet brukte ikke elevene telefoner og Ipader på samme måte som det gjøres den dag i dag. Bussturen var da en stor del av det sosiale innholdet, noe som erfaringene forteller at har endret seg og at elevene ikke har det samme utbytte av bussturen lenger. Dette fordi bussturen blir brukt til å slappe av med filmer og sosiale medier i stedet for å interagere med hverandre. Bussturene er derfor ikke lenger like viktige som de en gang var, men hvor enklere reisemåte med for eksempel fly er like gunstig. På denne måten kan også reisen i seg selv forkortes, mens det faglige innholdet opprettholdes.

Ser en til andre kommuner som fortsatt gjennomfører toleransereiser er fortsatt buss det foretrukne fremkomstmiddelet, men da med et mindre faglig innhold enn dagens tur som gjennomføres i Krødsheradskolen, eller som vil kunne gjennomføres hvis buss kontra fly også skal brukes til fremtidige toleransereiser i Krødsherad kommune.

Et annet aspekt ved turenes varighet er at lærerne har måtte arbeide helg i tilknytning til turen. Dette har vært uproblematisk for lærerne. Samtidig ser arbeidsgiver dette som mer utfordrende med tanke på belastningen lærerne står i når turens varighet er på 8 dager kontra fem. Dette vil også gi en økonomisk innsparing for skolen på ca kr 50 000. Sentral avtale om arbeidstid og godtgjøring opprettholdes ut ifra turens varighet.

Det er derfor vurdert turer som går fra mandag til fredag slik som andre skoler i distriktet gjør. For å få ned kostnaden pr elev er dette det som vil gi den største effekten for å få prisen ned til et mer akseptabelt nivå. Øvre Eiker kommune har som eksempel hatt fem dagers turer i flere år hvor skolen selv har arrangert turen, og kostnaden for årets kull var på kr 8400 pr elev. Noe som er halve prisen kontra Krødsheradskolens. Lærerne sier selv de ser at turen har blitt veldig kostbar, men at de kan få til et faglig og sosialt innhold på tilsvarende linje med tidligere turer, selv om de gjerne kunne tenke seg å opprettholde 8 dager som tidligere.

Foreldre som deltar på toleransereisene betaler turen i sin helhet selv, i tillegg til at de må ta ut ferie for å delta. Når kostnaden blir i den størrelsesorden den har vært de siste årene vil det være en ekskluderende faktor for flere, noe som ikke er ønskelig da foreldrene er en stor ressurs for å kunne arrangere turen i sin helhet.

FAU:

I FAUs møte 17.10.24 var toleransereiser en av sakene på agendaen. De ønsker at det ses på mulighet for å reise flere skoler sammen, om andre reiseselskap kan gi rimeligere priser og at kullet kan ha flere dagnader for å dekke kostnader spesielt ved middels og små kull. FAU ser ikke for seg at en kortere tur ikke vil gå på bekostning av det faglige innholdet og at det sosiale vil bli skrumpet markant med en fem dagers tur kontra åtte. Deres tilbakemeldinger var at de fortsatt ønsker 8 dagers tur for elevene, men at det viktigste er at turen ikke bare kuttes - da er det bedre at turen kuttes noen dager.

Kommunedirektørens vurdering:

Kommunedirektøren anser Krødsheradskolens toleransereiser som en viktig del av den pedagogiske opplæringen til elevene, og særdeles viktig i den tiden vi nå lever i hvor krig i Europa igjen er en utfordring. Arbeidet med verdier som toleranse, solidaritet, demokrati og antirasisme i skolen er viktig opprettholdes for å bidra til å motvirke hatkriminalitet, mobbing og diskriminering. Selv om det er nesten 80 år siden 2. verdenskrig var slutt, vurderes det som relevant for dagens oppvoksende generasjon å få innsikt i holdningene som utløste krigen, og hva som skjedde i praksis.

En fem dagers toleransereise vil fortsatt gi det utbytte elevene er i behov av når det samtidig arbeides godt på skolen både i forkant og etterkant av turen. Lærernes arbeidstid er også et viktig aspekt i totalvurderingen som taler for fem dager kontra åtte. Kommunedirektøren mener at kostnaden pr elev ikke bør overstige kr. 10.000,- og at det i framtiden utarbeides opplegg med pedagogisk innhold og organisering som gjør at turen gjennomføres innenfor denne kostnadsrammen. Med tanke på foreldredeltakelse, som har vært en viktig del av gjennomføringskonseptet, er det også viktig at prisen ikke blir for høy og fører til ekskludering.

